

Pasak keturių lyderiaujančių Lietuvos mokslo institucijų vadovų, ateinantys 2018-ieji Lietuvos inovacijų rinkai gali tapti itin svarbiais. Lietuvos moksle ir versle susiformavo visos tinkamos aplinkybės, kad įvyktų net penkių sričių proveržiai. Didžiausių laimėjimų tikimasi finansinių ir blockchain* technologijų srityse, kurios gali išstumti Lietuvą į Europines lyderes.

Tarptautiniai mokslo inovacijų ekspertai pripažįsta Lietuvą 2017 m. pasiekus itin reikšmingų aukštumų vystant ir diegiant inovacijas.

Neseniai Europos Sąjungos paskelbtoje Europos inovacijų švieslentėje, kuri atskleidžia valstybės konkurencingumą, valstybės inovacijų rinkos požymius bei rezultatus, Lietuva šiemet pakilo iš 24 į 16 vietą, užsitikrindama 21 proc. augimą. Lietuvai tai didžiausias augimas per paskutinius 5 m.

Kęstutis Šetkus, Mokslo, technologijų ir inovacijų agentūros (MITA) direktorius, nurodo, kad jau šiandien Lietuvos mokslo ir verslo bendradarbiavimo apimtys 3,5 kartus viršija bendrą Europos vidurkį. Ypač svarbu tai, kad mokslas bendradarbiauja ne tik su Lietuvos įmonėmis, bet ir su stambiausiomis pasaulinėmis korporacijomis.

„DuPont“, BASF, „Bayer“, „Aventis“ – tai tik kelios pasaulinės korporacijos, aktyviai užsakinėjančios Lietuvos mokslininkų paslaugas. Lietuvos mokslo ir verslo bendradarbiavimo apimtis iliustruoja MITA rezultatai: šiemet sulaukėme daugiau kaip 800 paraiškų gauti finansavimui. Finansavome daugiau kaip 300 įvairių projektų; didžioji dalis jų buvo mokslininkų ir verslo kartu vykdomi projektai. Tikimės 2018 m. dar didesnių apimčių“, – teigia MITA direktorius.

2017 m. MITA skyrė daugiau kaip 4 mln. EUR bendriems mokslo ir verslo projektams.

Daugiausiai inovacijų ir bendradarbiavimo su verslu projektų turi keturios Lietuvos mokslo įstaigos – Vilniaus universitetas (VU), Vilniaus Gedimino technikos universitetas (VGTU), Kauno technologijų universitetas (KTU) ir Fizinių ir technologijos mokslų centras (FTMC).

MITA 2018 m. prognozės

2018 m. žengiamoje į ES finansavimo laikotarpio vidurio fazę, todėl Lietuvoje bus pradėta daug didelės apimties inovacijų projektų, kurių kiekvieno vertė sieks 1 mln. EUR ir daugiau. Iš esmės tai dideli bendradarbiavimo projektai ne tik Lietuvos, bet ir europiniu mastu. Kaip tik dėl to sulauksime didelio investicijų į mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą augimo.

Mokslo, technologijų ir inovacijų agentūros ekspertai prognozuoja šių perspektyviausių sričių TOP5, kuriose bus aktyviausiai vystomos inovacijos:

- Finansinės technologijos
- Dirbtinis intelektas
- Gyvybės mokslai ir sveikatos technologijos
- Kibernetinis saugumas
- Daiktų internetas

2018 m. MITA, atsižvelgdama į klientų lūkesčius, iš esmės keis įvairių programų ir priemonių sąlygas. Didžiausia gera žinia mokslui ir verslui, kad 2018 m. ženkliai didės Inovacinių čekių projektų sumos, bus paleista nauja ES priemonė „Inostartas“, kuri skatins inovatyvių startuolių steigimą Lietuvoje. Todėl tiek mokslas, tiek verslas turės dar daugiau priežasčių susitikti ir bendradarbiauti.

Kitais metais Lietuvai minint šimtmetį, MITA pirmininkaus Europos inovacijų agentūrų tinklui TAFTIE, kuris vienija net 29 agentūras iš visos Europos.

KTU 2018 m. prognozės

2018 m. medicinos ir informacinių technologijų (IT) srityse su Lietuvos ir tarptautiniais partneriais KTU kurs net du – Sveikatos technologijų ir IT mokslo inovacijų – *excellency* centrus, kurių veiklos rezultatai bus itin svarbūs ir pripažįstami visos ES mastu.

2018 m. KTU aktyviausią plėtrą skatins sveikatos ir maisto technologijų, taip pat *entrepreneurystės* vystymo projektams.

„2017 m. bendros KTU pajamos iš verslo ir mokslo bendradarbiavimo projektų pasiekė 2 mln. EUR. Šiomet sudaryta virš 300 sutarčių su Lietuvos ir užsienio kompanijomis, tarp kurių 10 sutarčių su stambiausiomis tarptautinėmis atsinaujinančios energetikos, chemijos pramonės, inžinerijos kompanijomis“, – teigia prof. Asta Pundzienė, KTU mokslo ir inovacijų

prorektorė.

VU 2018 m. prognozės

2018 m. tikimasi proveržio genų inžinerijoje ir inovatyviojoje medicinoje (biobankas ir susijusios inovacijos), dirbtinio intelekto ir kibernetinio saugumo bei neuromokslų srityse.

2017 m. universitete sukurta 20 startuolių.

„Tarp prioritetinių VU inovacijų sričių yra genų inžinerija, biomedicina, neuromokslai, dirbtinis intelektas. Vilniaus universiteto didžioji dalis bendradarbiavimo su verslu išlieka nukreipta į užsienio rinkas – 85% verslo partnerių yra stambios tarptautinės kompanijos“, – pastebi prof. dr. Rimantas Jankauskas, VU mokslo prorektorius.

VGTU 2018 m. prognozės

2018 m. Lietuvoje pagreitį įgaus blockchain technologijos ir dirbtinio intelekto sprendimai. 2017 m. Lietuvos bankas ir finansų ministerija žengė labai svarbius žingsnius, kad mūsų įstatyminė bazė taptų dėkinga vystyti šias perspektyvias pasaulines technologijas.

Šiomet susiformavo unikalios aplinkybės Lietuvai tapti langu į Europą pasaulinėms fintech ir blockchain technologijų lyderėms, kurių daugiausiai yra Azijoje. Privalome tuo pasinaudoti, nes D. Britanija – Europos finansų centras – tampa nebepatrauklia tarptautinėms fintech ir blockchain bendrovėms.

„Žinodami mūsų itin sėkmingą tarptautinių fintech paslaugų centrų plėtrą, privalome pasinaudoti įdirbiu ir tapti Europiniais šių inovatyvių sričių lyderiais. Dabar visos įmonės, norinčios išsitvirtinti Europoje, svarsto naujas alternatyvas Londonui. Lietuva turi puikų šansą tuo pasinaudoti“, – sako prof. Antanas Čenys, VGTU mokslo ir inovacijų prorektorius.

Pasako jo, tarptautinių fintech startuolių registravimas Lietuvoje šiuo metu auga ne procentais, o kartais. 2018 m. VGTU dar daugiau dėmesio skirs rengiant fintech'o ir blockchain kompetencijų specialistus.

Dar viena sritis, kurios potencialas atsiskleis 2018 m. – autonominės transporto sistemos. Taip pat virtuali ir pridėtinė realybė taps VGTU prioritetine sritimi, kurios gebėjimus sustiprins Linkmenų fabrikas ir kūrybinių industrijų fakultetas, teikiantys galimybes pasiekti proveržį šiose srityse. VGTU taip pat turi sukurtą bazę sėkmingai vystyti skaitmeninės statybos ir inžinerinių paslaugų sritį.

VGTU bendradarbiavimo su verslu pajamos 2017 siekia 2,3 mln. eurų.

FTMC 2018 m. prognozės

2018 m. prioritetinėmis inovacijų sritimis išliks medžiagų inžinerija ir protingoji fotonika, tačiau didelė dalis inovacijų bus nukreipta ir į dirbtinio intelekto ir skaitmenizavimo inovacijas, siekiant daiktus padaryti protingesniais, diegiant *internet of thing* stimerimus ir plėtrą. Labai svarbiu centro veikloje bus ir tarpdiscipliniškumo skatinimas.

2017 m. centre buvo sukurti 3 startuoliai, o pajamos iš bendradarbiavimo su verslu pasiekė 5,2 mln. EUR.

„Naujų medžiagų tyrimai ir kūrimas mums leido sukurti naują medžiagą - bismidus. Tai puslaidininkinė medžiaga, kuri atveria plačias galimybes efektyvesnių lazerinių diodų gamybai. Naujos kartos lazeriai, sukurti mūsų centre, bus perkelti į kosminių saulės elementų ir mobiliųjų įrenginių technologijas“, - teigia prof. dr. Gintaras Valušis, Fizinių ir technologijos mokslų centro direktorius.

* - *blockchain* - decentralizuota vieša finansinių transakcijų saugojimo sistema, kuri leidžia kiekvieną sandorį išsaugoti pačiame interete. Tai reiškia, kad sandorių nefiksuoja joks tarpininkas ir nėra jokios trečiosios šalies (finansinės institucijos), kuri saugotų sandorių įrašus.

